

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 11 września 2023 r.

ZP-KNPS.431.3.2.2023.KJ

Pani
Renata Andrysz
Dyrektor
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie
w Zgorzelcu

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 5-7 czerwca 2023 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285) zespół kontrolerów: Krzysztof Jakubowski – starszy inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Urszula Szczebłowska – starszy inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadził kontrolę kompleksową w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Zgorzelcu, mieszczącym się przy ul. Bohaterów II Armii Wojska Polskiego 8, 59-900 Zgorzelec z zakresu realizacji zadań powiatu wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 19 i art. 20 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 5 czerwca 2023 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 22 grudnia 2022 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na I półrocze 2023 r.

Jednostką kieruje Pani Renata Andrysz zatrudniona na stanowisku Dyrektora PCPR w Zgorzelcu od dnia 1 lipca 2008 r., która ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Podpisany w dniu 25 sierpnia 2023 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania

Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgorzelcu w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą oraz realizacji zadań powiatu wynikających z ustawy.

Bieżącą działalność oraz strukturę organizacyjną jednostki określa Statut Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgorzelcu, przyjęty Uchwałą Nr XIX/148/2012 Rady Powiatu Zgorzeleckiego z dnia 29 marca 2012 r. (ze zm.) oraz Regulamin Organizacyjny, przyjęty Uchwałą Nr 253/2017 Zarządu Powiatu Zgorzeleckiego z dnia 26 maja 2017 r. (ze zm.).

Dyrektor PCPR w Zgorzelcu spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy, tj. posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Pracownik socjalny spełnia wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ww. ustawy. W okresie objętym kontrolą pracownik socjalny nie otrzymywał dodatku do wynagrodzenia wynikającego z art. 121 ust. 3a ustawy.

Organ kontrolny ustalił, że Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgorzelcu realizowało zadania własne powiatu wynikające z art. 19 pkt 1, 2, 7, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18 i 19 ustawy, które dotyczą:

- opracowania i realizacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- prowadzenia specjalistycznego poradnictwa (pkt 2),
- pomocy w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno - wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się (pkt 7),
- prowadzenia i rozwoju infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym (pkt 10),
- udzielania informacji o prawach i uprawnieniach (pkt 13),
- szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej z terenu powiatu (pkt 14),
- doradztwa metodycznego dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu (pkt 15),

- podejmowania innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych (pkt 16),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17),
- sporządzania, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 18)
- utworzenia i utrzymywania powiatowego centrum pomocy rodzinie, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenia pracowników (pkt 19).

Zadania z art. 19 pkt 8 ustawy dot. pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, mającym trudności w integracji ze środowiskiem nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły potrzeby w tym zakresie.

W okresie objętym kontrolą Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgorzelcu nie przyznawało pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom uprawnionym (art. 19 pkt 6 ustawy). Jednakże 1 osoba, która osiągnęła pełnoletność przed 1.01.2022 r. realizowała indywidualny program usamodzielniania i otrzymała pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki.

Powiat Zgorzelecki nie prowadzi na swoim terenie mieszkania chronionego oraz powiatowego ośrodka wsparcia, w tym domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży (art. 19 pkt 11 ustawy). Dyrektor wyjaśnił, że PCPR, przy opracowywaniu planu budżetu jednostki, uwzględnia potrzebę utworzenia i prowadzenia mieszkań chronionych. Ponadto wskazał, że na podstawie Porozumienia Nr 59/2018 z dnia 12.02.2018 r. (wraz z aneksami z dnia 7 kwietnia 2022 r. i 13 kwietnia 2023 r.), zawartego na czas nieokreślony Powiat Zgorzelecki powierzył Powiatowi Lubańskiemu wykonanie zadania polegającego na pozostaniu w gotowości oraz zapewnieniu mieszkańcom z terenu Powiatu Zgorzeleckiego całodobowego, okresowego pobytu matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, a także ojcom z małoletnimi dziećmi i innym osobom sprawującym opiekę nad dziećmi, pomocy w zakresie specjalistycznych usług m. in. psychologiczno-terapeutycznych oraz w zależności od potrzeb – poradnictwa prawnego i socjalnego. Powiat Lubański zapewnia gotowość przyjęcia pięciu osób z terenu Powiatu Zgorzeleckiego przez Ośrodek Wsparcia tj. Dom dla Samotnych Matek z Dziećmi z siedzibą w Pobiednej przy ul. Hetmańskiej 61, 59-814 Pobiedna.

Powiat Zgorzelecki nie prowadzi na swoim terenie ośrodka interwencji kryzysowej (art. 19 pkt 12 ustawy). Dyrektor PCPR wyjaśnił, że w dniu 28 czerwca 2018 r. Powiat Zgorzelecki zawarł z Powiatem Lubańskim Porozumienie Nr 174/2018 (wraz z aneksami z dnia 7 kwietnia 2022 r. i 10 maja 2023 r.) na czas nieokreślony w sprawie wykonywania przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Smolniku usług w zakresie interwencji kryzysowej na rzecz mieszkańców Powiatu Zgorzeleckiego.

Ustalono, że PCPR w Zgorzelcu realizuje zadania powiatu z zakresu administracji rządowej wynikające z art. 20 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 ustawy, które dotyczą:

- pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 1),
- prowadzenia i rozwoju infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 2),
- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwoju specjalistycznego wsparcia (pkt 3).

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgorzelcu w okresie objętym kontrolą nie udzielało cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a ustawy, pomocy w zakresie interwencji kryzysowej (art. 20 ust. 1 pkt 4 ustawy), gdyż jak wyjaśnił Dyrektor nie było wniosków w tym zakresie.

PCPR w Zgorzelcu w okresie objętym kontrolą realizowało zadania wynikające z art. 112 ust. 8, 9 i 12 dotyczące:

- nadzoru Starosty przy pomocy powiatowego centrum pomocy rodzinie nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji (art. 112 ust. 8),
- koordynacji realizacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych (art. 112 ust. 9),

- składania radzie powiatu corocznego sprawozdania z działalności PCPR oraz przedstawiania potrzeb w zakresie pomocy społecznej (art. 112 ust. 12).

W trakcie kontroli ustalono, że PCPR w Zgorzelcu nie wytaczało powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz obywateli (art. 112 ust. 3) ze względu na brak potrzeb, w tym zakresie.

W okresie objętym kontrolą PCPR w Zgorzelcu nie opracowywało i nie wdrażało lokalnych programów pomocy społecznej (art. 112 ust. 13), jak wyjaśnił Dyrektor Centrum, potrzeby lokalnej społeczności były i są zaspokajane poprzez realizację trwających bądź nowych programów i projektów dot. podejmowania innych działań wynikających z rozeznanych potrzeb w zakresie pomocy społecznej, w tym realizacji programów osłonowych.

W podstawach prawnych skontrolowanych decyzji dotyczących: umieszczania osób w dps, udzielania pomocy cudzoziemcom realizującym IPI i kierowania oraz przedłużania pobytu w ośrodkach wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi nie wskazano szczegółowych artykułów publikatora Kodeksu Postępowania Administracyjnego (k.p.a.) tj. art. 108 i art. 127a, pomimo przywoływania ich w uzasadnieniu i pouczeniu decyzji.

Zgodnie z art. 107 k.p.a. – prawidłowa podstawa prawna decyzji powinna zawierać powołanie wszystkich faktycznych przepisów, które legły u podstaw jej wydania, czyli przepisów prawa materialnego, prawa ustrojowego oraz prawa procesowego. Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, a więc ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów określonego aktu prawnego oraz z powołaniem jego źródła publikacji.

Ponadto decyzje zmieniające odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej za pobyt osób skierowanych do DPS przed 2004 r. w związku ze zmianą sytuacji dochodowej osób od stycznia lub od marca 2022 r. o kwotę wyższą niż 10% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy wydane zostały dopiero: w przypadku osób przebywających w DPS „Jutrzenka” w dniu 25.07.2022 r. na podstawie wywiadów sporządzonych w maju 2022 r., w przypadku osób przebywających w DPS „Jędrzek” w dniu 3.10.2022 r. na podstawie wywiadów sporządzonych w sierpniu 2022 r., a w przypadku osób przebywających w DPS „Ostoja” w dniu 31.12.2022 r. na podstawie wywiadów sporządzonych w marcu 2022 r.

Zgodnie z art. 35 § 1 i 3 k.p.a. organy administracji publicznych obowiązane są załatwiania sprawy bez zbędnej zwłoki, załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie

skomplikowanej – nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania. Wskazać należy, że żadna ze sprawdzonych spraw nie była szczególnie skomplikowana.

Ponadto podczas czynności kontrolnych ustalono, że w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Zgorzelcu w okresie objętym kontrolą dwóch pracowników zatrudnionych na stanowisku: Koordynatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej i Kierownika Zespołu ds. świadczeń wykonywało zadania z zakresu pomocy społecznej polegające m. in. na prowadzeniu pracy socjalnej z cudzoziemcami i przeprowadzaniu wywiadów środowiskowych, na podstawie powierzenia wykonania dodatkowych zadań. Zgodnie z art. 119 ust. 1 ustawy do zadań pracownika socjalnego należy w szczególności m. in. praca socjalna (pkt 1) oraz przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych (pkt 1a). W związku z powyższym zdaniem tut. Organu zadania w zakresie świadczenia pracy socjalnej i przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych można powierzyć wyłącznie osobom zatrudnionych na stanowisku: pracownika socjalnego, starszego pracownika socjalnego, specjalisty pracy socjalnej, starszego specjalisty pracy socjalnej, starszego specjalisty pracy socjalnej - koordynatora i głównego specjalisty pracy socjalnej.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Zgorzelcu stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) Brak prowadzenia mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy.
- 2) Nierzetelne sporządzanie decyzji administracyjnych w sprawach dotyczących: umieszczania osób w dps, udzielania pomocy cudzoziemcom realizującym IPI i kierowania oraz przedłużania pobytu w ośrodkach wsparcia dla osób z zaburzeniami.
3. Nieterminowe załatwienie spraw dotyczących zmiany decyzji w zakresie odpłatności stron za pobyt w domu pomocy społecznej w związku ze zmianą ich dochodu o kwotę większą niż 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej.

Wobec stwierdzonych powyżej nieprawidłowości wydaje się następujące zalecenia pokontrolne:

1. Uregulować kwestię realizacji zadania własnego powiatu dotyczącego prowadzenia mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy.

Podstawa prawna: art. 19 pkt 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).

Termin wykonania: 31.12.2023 r.

2. Decyzje administracyjne sporządzać w sposób rzetelny ze szczególną dbałością o jasność i precyzję wypowiedzi, w sposób jednoznaczny nie budzący jakichkolwiek wątpliwości. W podstawie prawnej przywoływać dokładnie wszystkie przepisy prawa, które legły u podstawie ich wydania, ze wskazaniem aktualnych i mających zastosowanie publikatorów aktów prawnych z podaniem źródła jego publikacji oraz konkretnego artykułu, paragrafu czy punktu.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

3. Sprawy załatwiać terminowo, bez zbędnej zwłoki. Sprawy wymagające postępowania wyjaśniającego rozpatrywać nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowane – nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania. Podstawa prawna: art. 35 § 1 i 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Iwona Drelichowska-Stopa
Dyrektor Wydziału
Zdrowia i Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Starosta Powiatu Zgorzeleckiego
2. a/a

